

S**C²****F²****Butlletí de la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia**número 4
any 1998
100 pts.

L'any passat, el Patronat Municipal de Cultura de Mataró va convocar el premi Manuel de Pedrolo de literatura de ciència-ficció o fantasia, amb un abast limitat als estudiants de la localitat.

Tal com us informàvem al butlletí anterior, des de la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia vam trobar que entrava dintre les nostres funcions proposar-los la nostra col·laboració de cara a continuar-lo, amb un abast general.

Els ho vam dir, ens vam posar d'acord, el vam convocar conjuntament, i ara ja us podem anunciar els actes que envoltaran la concessió del premi, el mes de desembre a Mataró.

A les pàgines interiors trobareu detallat el programa que hem preparat. Unencontre que es mereix l'anada a Mataró. I no oblideu que, a més a més dels noms i els actes que hi surten, amb la proclamació dels premis assistirem en viu i en directe a la presentació dels autors que han de donar nova volada a la literatura dels nostres amors. L'11 i el 12 de desembre tots els afeccionats catalans a la ciència-ficció i la fantasia tenim una cita a Mataró.

**Tots a Mataró amb el Premi
'Manuel de Pedrolo'**

Notícies

D'AQUESTA GALÀXIA

LLISTA DE CORREU DE LA SCCFF

Acabem d'obrir una llista de correu, dirigida a tots els socis i aficionats que es vulguin emaielar parlant de CF i fantasia. Com us hi podeu apuntar? Dirigiu-vos a la següent URL: www.onelist.com/subscribe.cgi/sccff. Allí hi trobareu les instruccions, escrites en un anglès pulcre i molt britànic. Esperem que això no us desanimi (si teniu problemes, passeu-nos un e-mail i procurarem solucionar-vos-ho). De moment, a la llista només hi ha quatre gats apuntats, però ja s'hi diuen bestieses de gran calibre. Què esteu esperant per participar-hi?

CANVIS A LA PÀGINA WEB

Per cert, que la nostra pàgina web ha canviat de cara. És una mica més freda, potser, però s'hi van incorporant petites notícies de mica en mica. També hem creat una pàgina en anglès, destinada a informar d'autors i obres. La trobareu a www.geocities.com/Area51/Zone/7461/english.html. De moment, hi ha un llistat d'uns cinquanta títols (cobrint els apartats d'assaig, novel·la i contes curts), amb informació més detallada d'una quinzena d'ells. Alguns aficionats nord-americans no han tingut inconvenient a hostatjar aquest llistat dins les seves pàgines.

ORSON SCOTT CARD EN CATALÀ

No us esvereu, que només és un conte. Apareixerà publicat dins la revista 'Nexus' de la

UPCF (Units per la Ciència-Ficció), que dirigeix **Miquel Barceló**. El relat d'**Scott Card** ja ha aparegut en castellà a la revista 'Bem', on s'hi anuncia la seva aparició catalana. En el moment de tancar l'edició del butlletí, l'esperat número de 'Nexus' tot just està en premsa. De moment, mentre que **Orson Scott Card** és l'autor viu de CF més llegit i conegut, els editors catalans xiulen i miren cap a una altra banda... No s'atrevirien els d'Ediciones B a publicar la versió catalana d'algun èxit cardia, d'aquells que ja han amortitzat de sobres?

NOVA EDICIÓ DEL 'MECANOSCRIT'

Per celebrar el centenar de títols, la col·lecció 'L'Odissea' de l'editorial Empúries publica, amb el número 100, 'El petit príncep' d'**Antoine de Saint-Exupéry**, en traducció d'**Enric i Anna Casassas**, una joia de la literatura fantàstica que no hauria estat escrita en la forma que té, sense la potent influència de la CF de l'edat d'or asimoviana. El número 101 de la col·lecció serà el 'Mecanoscrit del segon origen', de **Manuel de Pedrolo**, l'obra catalana més divulgada. Així tindrà dues edicions al mercat: la juvenil, de 'L'Odissea' i l'escolar d'El Cangur'.

BIOGRAFIA DE JULES VERNE

Ja es pot trobar a les llibreries la biografia de **Jules Verne**, escrita per **Herbert Lottman**. Mentrestant, encara hi ha qui busca pels llibreters de vell la biografia de Verne que va escriure **Joan Torrent i Fàbrega** ('Julio Verne', 1943),

el biògraf de **Jacint Verdaguer** que trobava paral·lelismes entre tots dos personatges i que va morir fa dos anys, quan en tenia noranta-cinc.

TONI SOLER, LONG-SELLER?

La primera obra publicada per **Toni Soler** va ser una novel·la curta, de CF, titulada 'Pretèrit imperfecte'. Columna la va treure dins la col·lecció 'La primera', l'any 94, molt abans que Soler hagués fet cap aparició pública a TV3. A 'Pretèrit imperfecte' s'hi acumulaven viatges en el temps i paradoxes històriques d'allò més divertides. Fins el juliol passat, de la novel·la se n'havien fet dues edicions i venut 5.000 exemplars. La tercera edició, amb portada nova, s'ha col·locat de seguida en el rànquing dels deu llibres més venuts en català, segons fonts de la FNAC. Aconseguirà Soler que els nostres lectors siguin uns malalts de SF? El futur ens ho dirà.

REDE GLOBAL PARALITERARIA

Rede Global Paraliteraria (RGP per als amics) és una llista de correu electrònic, interessada a divulgar la ciència-ficció produïda en llengües no anglòfones. Ens hem posat en contacte amb la llista, moderada pels escriptors **Bruce Sterling** i **Roberto de Sousa**, i els hem anat passant petits llistats d'obres de CF catalana. Així, els de RGP han enviat als seus enxarxats notícies sobre **Manuel de Pedrolo**, **Miquel de Palol**, **Joan Perucho** i **Pere Calders** (entre d'altres autors insignes). Pels interessats a subscriure-vos a RGP, e-mailegeu a la següent adreça: rgp@dks.com.br

PREMI DE CF A VILANOVA I LA GELTRÚ

A més del premi Manuel de Pedrolo i dels ja clàssics de la UPC i Juli Verne, l'Estudi de Vilanova i la Geltrú també en va convocar un, adreçat a estudiants. El premi es va adjudicar el 9 de maig. Podeu llegir els relats guanyadors a la pàgina web (www.estudi.com), on seran durant tot un any.

TRES EXPOSICIONS FANTÀSTIQUES

Tres exposicions relacionades amb el gènere fantàstic obren la temporada de tardor a Barcelona. Dues d'aquestes formen part del XXV Festival Internacional de Teatre Visual i Titelles de Barcelona: D'una banda, 'El somriure del monstre', que es pot visitar fins al 10 de gener al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, i que és complementada per un breu cicle de cinema fantàstic, amb films com 'Nosferatu', de **Murnau**; 'Naked lunch', de **Cronenberg** o 'Frankenweenie', de **Tim Burton**. La segona mostra es titula 'Històries increïbles de màquines i robots', i es podrà veure fins al 15 de novembre, a l'edifici de la Companyia Transmediterrània, al port de Barcelona. Finalment, 'El món de Joan Perucho' recrearà l'univers de l'escriptor, acostant-nos als seus interessos personals. Aquesta tercera exposició està comissariada per **Julià Guillamon**, **Daniel Giralt-Miracle** i **Leopold Pomés**. La mostra peruchiana obrirà les portes des del novembre fins al gener, al Centre d'Art Santa Mònica.

HOMENATGE A JAUME FUSTER

El 30 de setembre, al jardí de la Biblioteca de sant Pau i santa Creu, es va tancar l'homenatge 'Fuster primavera i estiu', organitzat per l'Institut de Cultura de Barcelona amb la col·laboració de l'AELC. L'acte formava part de la campanya 'L'aventura de llegir'. Des del dia de Sant Jordi, els joves lectors s'han dedicat a escorcollar en els llibres d'on s'havien extret vuit fragments escollits de **Jaume Fuster**, l'enyorat president de l'AELC i la nostra societat. D'aquests fragments, tres pertanyien a les seves novel·les fantàstiques.

PRESENTACIÓ DE LA SCCFF A PRADA

El 21 d'agost els nostres socis fundadors de la Societat **Pere Verdaguer** i **Jordi Solé Camardons** van presentar en el Fòrum Obert de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent la SCCFF. Fou un tête-a-tête

engrescador on a banda de parlar dels objectius i les activitats de la nostra Societat vam debatre, entre altres coses, sobre la implicació dels autors de CF en el tomb ecològic, el futur del nostre planeta, l'educació o la filmografia essencial de CF.

ELS FILMS MÉS TAQUILLERS DEL 97

En ocasió de la proposta de decret de la Generalitat de Catalunya sobre doblatge al català, es va fer pública la llista dels films més taquillers de 1997 als cinemes de Catalunya. L'encapçala 'El mundo perdido' seguida de 'Men in black', al número 8 hi ha 'Space Jam', i al 14 'Alien: resurrección'. Un punt d'arrencada per a una reflexió sobre la importància del cinema fantàstic i els gustos majoritaris del públic.

HISPACON 98

Els companys de l'AEFCF van celebrar l'edició anual de la HispaCon a la localitat valenciana de Burjassot. Del 9 al 12 d'octubre, aficionats a la cf i la fantasia d'arreu de l'estat s'hi van trobar, per participar dels actes programats, entre ells la comentada presència cibernàutica d'**Arthur C. Clarke**. A part de repartir diversos premis -Ignotus, Gigamesh, Domingo Santos i les Menciones BEM-, l'associació va aprofitar per canviar la junta. En representació de la SCCFF, **Jordi Solé i Camardons** va assistir a Burjassot, on va contactar amb els companys gallecs de l'AGASF -encarregats d'organitzar la HispaCon de l'any vinent- i amb els membres de la Societat Tolkien.

CHOMON AL FESTIVAL DE SITGES

Del 8 al 17 d'octubre ha tingut lloc la XXXI edició del festival de cinema de Sitges, abans consagrat en cos i ànima a la Ciència Ficció i el Terror, i ara cada cop amb més presència de cinema català i menys de fantàstic. Tot això li ho devem al senyor Gorina, el seu director, un dels responsables del laboriós rescat dels clàssics del gran visionari del nostre cinema,

Segon de Chomón, el **Méliès** català. Precisament, a l'edició d'enguany, una sessió retrospectiva ha estat dedicada al director italià **Riccardo Freda**, mestre de films de terror i de gèneres populars a l'època en què els seus compatriotes es dedicaven al neorealisme. Un dels dotze films seus que s'han projectat ha estat 'Maciste all'inferno' (1962), remake d'un film homònim de 1925, que va dirigir **Guido Brignone**, els trucatges i efectes especials del qual eren del mateix **Segon de Chomón**. Dins el projecte engegat per la Fimoteca de la Generalitat de Catalunya i el Festival de Sitges, a partir de l'any del centenari del cinema, de recuperar tota l'obra filmica d'aquest peoner del cinema català, a la sessió d'enguany també s'ha projectat el seu Maciste. En anys anteriors havíem vist la seva obra de director i truquista, tant de l'etapa de Barcelona (1902-1907) com de París, quan la casa Pathé el va contractar per poder fer la competència als films fantàstics de **Méliès**. Juntament amb el Maciste, a Sitges hem pogut veure uns pocs minuts d'un altre film italià amb trucatge de Chomón, 'La passeggera' de **Giovanni Pastrone**, un breu fragment que se n'ha trobat a la cinemateca del Brasil. El trucatge que hem vist de Chomón, que també n'era director de fotografia, era una seqüència en què una col s'anava obrint tota sola i en sortia un follet (potser un record d'en Patufet?). Els films es van projectar amb el sempre eficaç acompanyament al piano del mestre **Joan Pineda**. Esperem que puguem veure més films de Chomón l'any que ve.

PALOL REVOLUCIONA EL MERCAT LITERARI

Tot just acabat de publicar el recull de narracions 'Contes per vells adolescents', amb què va guanyar el premi Victor Català, el novel·lista **Miquel de Palol** ha anunciat que deixa Proa i fitxa per Columna. Columna li publicarà una novel·la fantàstica inspirada en 'El quincorn', un dels contes recollits en el volum de Proa. I si són certes les xifres del contracte que es fan còrrer, a hores d'ara, Palol ja és l'escriptor de CF i Fantasia més ben remunerat de l'Estat espanyol. **Stephen King** i **Michael Crichton** ja poden anar amb peus de plom...

MATARÓ, CAPITAL DE LA CF

La ciutat de Mataró acollirà, els dies 11 i 12 de desembre de 1998, la "3a. Trobada de Ciència-Ficció". Entre el conjunt d'actes que es realitzaran voldríem destacar, per la seva importància, la concessió del II premi Manuel de Pedrolo. Esponsoritzat pel Patronat Municipal de Cultura de Mataró, amb el suport de la SCCFF, el premi es concedirà el 12 de desembre, a Can Palauet, a les 7 del vespre.

En un moment en què, dissortadament, la ciència-ficció no acaba de ser prou ben vista pels editors catalans, volem agrair de tot cor l'esforç esmerçat per l'Ajuntament de Mataró. Aquest, des del Patronat Municipal de Cultura, ha tingut la generositat (i la visió de futur) de mantenir un premi difícil, com el Pedrolo. És una aposta arriscada, sens dubte; però en aquests moments molt necessària, a l'hora d'estimular els nostres escriptors.

Des de la SCCFF, sabem que hi ha autors molt il·lusionats amb l'opció d'escriure ciència-ficció i fantasia. Però, a la vista de les limitades opcions editorials, és lògic que ells mateixos es tallin les ales. En aquest sentit, el Manuel de Pedrolo se'ns revela com un instrument engrescador i dinàmic, que ha de servir de catalitzador d'aquestes inquietuds. I, alhora, pot servir de toc d'atenció al món editorial, en un moment que la novel·la regna per sobre de totes les coses i els contes, un gènere tan difícil com la poesia, han sigut condemnats al bagul dels mals endreços.

Al concurs s'hi han presentat 32 textos. En aquesta edició, el premi es divideix en dues categories: a) Estudiants d'ensenyament secundari (1r. premi: 50.000 ptes; 2n. premi: 25.000) i b) Categoria lliure (1r. premi: 150.000 ptes; 2n. premi: 75.000). En ambdues el jurat ha estat format per Miquel Barceló, Claudio Landete, Antoni Munné-Jordà, Antoni Segarra i Jordi Solé i Camardons, tots ells lectors de CF i F de

sol·lència prou contrastada. En l'edició de l'any passat, la convocatòria del Manuel de Pedrolo va ser restringida als estudiants de secundària. El primer premi va ser pel text 'La guerra de la vida', de Roger Fernández Cunillera. El segon va ser per 'El crític', d'Albert Prous Martí.

Durant l'entrega dels guardons, després de la lectura de l'acta del jurat, el seu president, Miquel Barceló, farà una valoració general de les obres presentades. No tenim cap dubte que els veredictes de Miquel Barceló, seran esperats amb delit. Almenys, amb el mateix amb què ens empassem els seus prefacs als llibres de Nova, la col·lecció que amb tant d'encert dirigeix.

I posats a fer recomanacions, val la pena remarcar les dues exposicions que es podran veure a la Biblioteca Pompeu Fabra. La primera, «El cronomòbil», vincula el món del còmic i la CF, a través de la figura de **Pere Verdaguer** (Banyoles, 1929). Verdaguer, que resideix a Perpinyà des de 1939, va escriure els guions d'aquestes tires de còmic, publicades al *Midi Libre*. Posteriorment, Verdaguer s'engrescaria tant amb el projecte, que el va convertir en una novel·la: 'El cronomòbil' (Edicions 62, 1966). Fa poc, l'escriptor s'ha mostrat escèptic amb la CF. Tindrem ocasió d'escoltar-lo a Can Palauet, on precisament parlarà d'això, del futur de la CF.

Pel que fa a la segona exposició, «Cent anys de llibres de ciència-ficció i fantasia en català, 1877-1977», contindrà més de 80 llibres; la majoria d'ells primeres edicions. Per descomptat, entre ells hi haurà exemplars de Pere Verdaguer i **Manuel de Pedrolo**. La mostra vol donar una idea de quines són les bases de què arrenca la ciència-ficció catalana actual; val a dir: la de després de la dictadura frankensteiniana. Coincidint amb les dues exposicions, la Biblioteca Pompeu Fabra editarà una guia de lectura de CF, basant-se en els ítems de què disposa.

II PREMI MANUEL DE PEDROLO DE CIÈNCIA-FICCIÓ O FANTASIA

Mataró, 11 i 12 de desembre de 1998

El Patronat Municipal de Cultura de Mataró i la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia (SCCFF) us conviden als actes de la '3a. trobada de CF i Fantasia', durant la qual s'atorgarà el II premi MANUËL DE PEDROLO de contes de ciència-ficció o fantasia.

P R O G R A M A D' A C T E S

Divendres, 11 de desembre

A la Biblioteca Pompeu Fabra. Plaça d'Occitània, a dos quarts de 8 del vespre
Benvinguda de la regidora de Cultura, senyora Carme Benito. Inauguració de les exposicions «"El cronomòbil" de Pere Verdaguer, el còmic original» i «Cent anys de llibres de ciència-ficció i fantasia en català, 1877-1977».
Parlament d'A. Munné-Jordà sobre «Llibres de ciència-ficció en català».

Dissabte, 12 de desembre

A la Biblioteca Pompeu Fabra. Plaça d'Occitània. A les 10 del matí
Taula rodona a l'entorn del «Juli Verne», amb Guillem Sànchez, Antoni Munné-Jordà i Jordi Solé i Camardons. Moderador: Ricard de la Casa.

A la Biblioteca Pompeu Fabra. A les 12 del migdia
Taula rodona: «Pedrolo, autor de fantasia i ciència-ficció», amb Joaquim Carbó, Josep Albanell i Montserrat Canela; moderador: Jordi Solé i Camardons.

A can Palauet. Plaça de l'Ajuntament. A les 5 de la tarda
Parlament de Pere Verdaguer; sobre «El futur de la ciència-ficció»; presentador: Antoni Segarra.

A can Palauet. A les 7 del vespre
Proclamació del premi de ciència-ficció i fantasia Manuel de Pedrolo. Parlament d'un membre de la Junta de la SCCFF. Parlament de Miquel Barceló, president del jurat.

Al Teatre Monumental. A les 10 de la nit. La Riera, 167
Projecció del film «Gattaca», guanyador de l'edició de 1997 del Festival de Sitges, en versió original subtitulada.

FRANCESCO XAVIER CAPELL

SÈRIES B FETES A AITONA

Atenció, malalts de cine, subratlleu les dades següents amb marker fluorescent: "El 18 de setembre de 1998, a la 1 de la matinada, es va estrenar comercialment el film 'Científicament perfectes', a la sala 7 del cine Icària, de Barcelona". Efectivament, companys! El film més zetós del cineasta català més pulp, el lleidatà **F. X. Capell**, va ser estrenat en aquella joiosa data, dins les anomenades sessions golfes.

Va ser una sessió gloriosa, una comunió de regust cormanià, on els assistents van comprovar –estupefactes, això sí– com Capell, a part de dirigir el film, exercia de guionista, actuava davant les càmeres i, en definitiva, feia tots els papers que s'anava trobant pel camí. "Tot i que com a actor no sóc gran cosa –ens confessava Capell, la mateixa nit de l'estrena– m'involucro totalment en les meves pel·lícules. A les obres d'actor, un acaba fent tots els papers de l'auca".

Capell defineix el film com "una paròdia simpàtica de les sèries B dels 50, dirigida als amants del cine fantàstic. He procurat donar-li un cert to de còmic, fent servir enquadraments avinyetats, ja que no teníem gaires mitjans per moure les càmeres. També faig servir el pla americà, bandejat de les pel·lícules des de fa bastants anys".

'Científicament perfectes' ens relata les facècies de **Xavi**, un jove normalitzat per l'enginyeria genètica, que es veurà involucrat en una cadena d'assassinats paranormals; com en algunes novel·letes d'**Stephen King**. El film recull referències a 'Scanners' i 'Terminator', a més de 13.000 fotogrames trucats. "Una xifra petita comparada amb les produccions americanes, però depassa amb escreix qualsevol film espanyol. Tots els efectes són artesanals, perquè volíem obtenir un nyap ben fet".

En el repartiment, amb **Xavier Serrat** ('La Granja') i **Sílvia Escuder** ('Secrets de

Família'), també hi figura **Paul Naschy**. "Els fans ho agrairan, ja que no surt fent d'home llop. Fa de comissari, un paper gens habitual en ell". Capell va coincidir amb Naschy en un festival de Burgos, li va explicar el projecte i Naschy s'hi va embarcar de seguida. "La història li va agradar força, encara que em va advertir que resultaria massa intel·lectual per al gran públic. Va estar una setmana entre nosaltres i s'ho va passar de conya. És un gran tipus, el Naschy". I el FX Capell també. No en tingueu cap dubte.

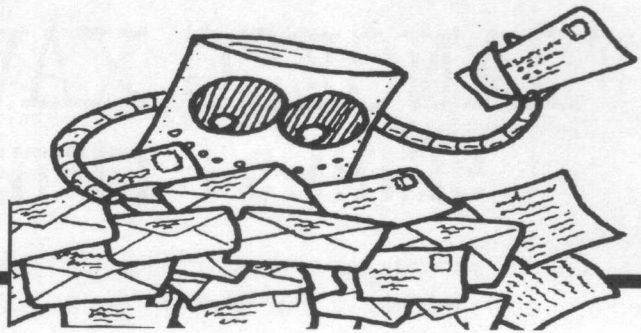
Forjat al camp de l'animació, Capell ha creat dibuixos per a moltes sèries televisives. Però la seva gran passió és el cine. Per això, a finals de 1994, es va embarcar finalment en el llargmetratge. "La producció va durar tres anys. Rodàvem a poc a poc, en les èpoques que no tenia feina. Primer volíem passar el material a vídeo i fer-ne còpies per als amics".

Al principi, Capell pretenia rodar una pel·lícula seriosa, però les possibilitats pressupostàries es van imposar i 'Científicament perfectes' va anar derivant "cap a un producte paròdic i caspós. No sé quants diners m'haurà costat el film. Encara l'estic pagant. Als cinc milions originals, s'hi ha de sumar el cost de l'ampliació del format, les còpies i la publicitat. Per sort, encara no ens hem arruïnat".

Entre els projectes de futur de Francesc Xavier Capell hi ha la possibilitat de fer un llargmetratge sobre superherois –basat en el seu propi curt de 1992, 'Electricman'–; fer un film d'edat mitjana que s'anomenaria 'El cavaller de la màscara', o la versió en dibuixos animats de 'Tirant lo Blanc', de la qual ja té alguna prova pilot. També esperem amb gran emoció el llançament al mercat del vídeo domèstic (de culte) de la versió en VHS de 'Científicament perfectes', que el mateix director ens va anunciar com a molt possible en un futur proper.

Harry Hausen i Vayreda

Dra. Bústia i Mr. E-mail

Hem seleccionat dues cartes una mica reivindicatives per aquest número. Queixem-nos i entre tots farem que millori una mica el panorama de la CF a casa nostra!

SOBRE LES TRADUCCIONS AL CATALÀ

M'he comprat, per 1.500 pessetes, la traducció de *Roverandom* de l'Editorial Empúries, que a la contracoberta s'anuncia com 'un exemple excepcional de la prosa neta [...] de **Tolkien**'. Només a la primera pàgina m'hi trobo "mai hauria fet", "estava pensant en convertir-la" i més formes que, evidentment, no representen l'equivalent català de 'la prosa neta' anglesa de Tolkien. I tot el llibre, amb interrogants capgirats al davant d'interrogacions d'una o dues paraules i barbarismes elementals, sembla fet amb la màquina de traduir d'"El Periódico".

D'altra banda, però, per 795 pessetes cada volum, he comprat per als fills les novel·letes de la sèrie "Animorphs" d'Ediciones B, uns llibrets d'argument senzill i sense grans pretensions literàries, i sobretot els quatre primers, però també els dos següents, tenen un nivell de català ben correcte, clar i adequat. Com deu ser l'anglès de l'original. Senyal que qui s'encarrega de l'edició té respecte pels lectors.

Les grans editorials literàries, que s'hi miren tant a l'hora de dibuixar cobertes, no podrien tenir el mateix respecte pels autors i els lectors?

A veure si la nostra Societat hi pot fer alguna cosa.

Anna Morten i Judon.

DE CENTENARIS I LLIBRES FANTASMA

Fa cent anys que va morir **Carles Buïgas**. El 21 d'agost el diari "Avui" (el mateix diari que sol citar en castellà els títols de films d'arreu que es presenten en festivals com el de Venècia) parlava de les seves novel·les 'La nau lluminosa' i 'La gran revolució'. L'Enciclopèdia Catalana informa que va escriure narracions de ciència-ficció i cita 'Bajo las estrellas (Viajes de Gil Delmar)', títol reproduït parcialment —'Bajo las estrellas'— en un article a l'"Avui" de l'1 de maig 1988.

Però resulta que si busquem els llibres no trobem els títols en català que esmenta l'"Avui". Sí que trobem 'La nave luminosa' (Ed. Barna, 1960) i 'La gran revolución' (Ed. Marte, 1975). I també una novel·la titulada 'Bajo las constelaciones (Viajes de Gil del Mar)' (Bruguera, 1943). El mateix Gil del Mar que protagonitza 'La nave luminosa' i la seva continuació 'La extraordinaria aventura' (Ed. Unidas, 1974).

Totes aquestes novel·les, i més que en va escriure **Buïgas**, són obres de ciència-ficció amb una gran informació científica, tant si parla de geologia com (ja) de mecànica quàntica. I escrites en un castellà ampul·lós tipus **Marquina**, airejat de tant en tant per alguna catalanada digna dels monòlegs de **Joan Capri**. I ben modernament (però ell potser podia tenir la coartada de l'època) expressa conviccions d'espanyolitat i de barcelonisme. I no hem sabut trobar-ne cap en català.

El centenari podria ser el moment d'endreçar-ne la bibliografia. Per què el nostre butlletí no hi dedica un article?

Nino Muntané.

Bibliografia catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

1 9 9 5

El 1995 és un dels anys baixos de l'època d'inflexió que arrenca de 1991, apagat l'impuls que va representar el 1984, i abans de la remuntada actual. Dins el capítol de novel·les, com en la resta de panorames, no destriem l'anomenada «literatura juvenil», majoritària en aquest cas: el lector ja ho farà a la vista de la col·lecció en què s'inscriu cada obra. A les novel·les de Núria Pradas hem especificat la sèrie a causa de la coincidència de número dins dues sèries de la mateixa col·lecció. Dins els volums de contes, com en altres ocasions, relacionem els llibres que en contenen algun que ens interessa. A efectes de classificació, hem hagut de considerar com un volum de contes l'obra enciclopèdica 'Les presències secretes' de Perucho. Les obres censades a l'apartat infantil ho són a títol purament testimonial representatiu de moltes més obres de fantasia híbrides entre el conte de fades i la fantasia moderna i que no hem fixat. Demanem disculpes per tots els que ens deixem, tant d'aquest apartat com dels altres, i esperem que ens fareu veure les absències més notables. Hem considerat primeres edicions 'El somriure etern' de Víctor Mora i el volum amb dos contes de Tolkien de la Vicens Vives perquè, tot i que els textos ja eren publicats, els volums de 1995 prenen una entitat nova, diferent de l'edició original. Hi hem inclòs 'Entre silencis...' de Víctor Mora perquè, tot i la intenció general, presenta un professor que materialitza un projecte de realitat virtual propi de la CF. També, la novel·la de Sergi Pàmies, perquè culmina amb una abducció el seguit de fugues a la manera de Trabal (Pàmies mateix va dir que per fer riure havia fet servir un recurs «de la ciència-ficció, ja ho sabeu, aquell gènere que parla d'homenets verds i plats voladors»; un comentari que justifica la publicació d'aquesta bibliografia).

Novel·la original

- Margarida Aritzeta**, *Atlàntida*. Columna Edicions, Barcelona.
- Mercè Canela**, *Les portes del temps*. «Gran angular», 75, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- David Cirici**, *La fàbrica de mentides*. «Narratives», 45, Editorial Empúries, Barcelona.
- David Cirici**, *La fàbrica de mentides*. «L'Odíssea», 80, Editorial Empúries, Barcelona.
- Rosa Fabregat**, *Francina i la Providència*. «Lo Marraco», 8, Pagès Editors, Lleida.
- Montserrat Galícia**, *Somnies, estimada?* «Clip», 22, Columna i La Galera, Barcelona.
- Maite García i Fochs**, *El llarg camí d'Atenea*. «Llibres al sac», 1, Editorial El Clavell, Premià de Mar.
- Martí Masferrer**, *El retorn d'Aitana Kin*. L'Eix editorial, Girona.
- Víctor Mora**, *Entre silencis d'estels i tombes*. «El Balanci», 273, Edicions 62, Barcelona.
- Núria Pradas**, *L'extraordinària píndola rosa*. «El vaixell de vapor. Sèrie taronja», 67, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- Núria Pradas**, *Lior*. «El vaixell de vapor. Sèrie vermella», 67, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- Francesc Puigpelat**, *La fletxa d'or*. «L'Odíssea», 84, Editorial Empúries, Barcelona.
- Sergi Pàmies**, *Sentimental*. «Mínima de butxaca», Quaderns Crema, Barcelona.

Novel·la traduïda

- Manuel Alfonseca**, *L'últim dinosaure*. Tr. Mireia Sánchez. «Periscopi», 22, Edebé, Barcelona.
- Jean M. Auel**, *Els caçadors de mamuts*. Tr. Dolors Udina. Columna Edicions, Barcelona.
- Jean M. Auel**, *La vall dels cavalls*. Tr. Glòria Montserrat. Columna Edicions, Barcelona.
- Ginevra Bompiani**, *Via terra*. Tr. Anna Casals. «El vaixell de vapor», 68, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- Joan Manuel Gisbert**, *La frontera invisible*. Tr. Emili Rosales. «Gran angular», 11, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- Fernando Lalana**, *L'enigma A.N.E.LL.* Tr. Mireia Sánchez. «Periscopi», 21, Edebé, Barcelona.
- Jules Verne**, *París al segle XX*. Tr. Manuel Costa-Pau. Editorial Planeta, Barcelona.

Conte original

- Josep M. Argemí**, *La fúria dels herois*. «El grill», 43, Editorial 3i4, València.
- Lluís Busquets i Grabulosa**, *Assassinat al pati dels Tarongers*. Columna Edicions, Barcelona.
- Jordi Mata**, *Històries fora de manual*. «Xúquen», 1, Editorial Germania, Alzira.
- Víctor Mora**, *El somriure etern*. «Petit biblioteca universal», 28, Edicions 62, Barcelona.
- Francesc Puigpelat**, *El país del fum*. «El Mèdol narrativa», Editorial El Mèdol, Tarragona.

Conte traduït

- Isaac Asimov**, *A l'estil marcià*. Tr. Josep Sampere Martí. «Gran angular», 14, Editorial Cruïlla, Barcelona.
- Jack London**, *La pesta escarlata*. Tr. Josep Escarré. Edicions de 1984, Barcelona.
- Jack London**, *La força dels forts*. Tr. Josep Escarré. Edicions de 1984, Barcelona.
- Joan Perucho**, *Les presències secretes*. Història gràfica de l'invisible. Columna Edicions, Barcelona.
- J.R.R. Tolkien**, *Gil el pagès de Ham i El ferrer de Wooton major*. Tr. Carles Llorach i Jordi Arbonès. «Aula literària», 8, Editorial Vicens Vives, Barcelona.

Infantil original

- Jordi Casellas**, *Plini i els mukimukis*. «Alta mar», Bruño, Barcelona.

Infantil traduït

- Susana Tamaro**, *El cavaller Cor molsut*. «Tren elèctric. L'arca de Junion», Grijalbo-Mondadori, Barcelona.

Reedicions traducció

- Isaac Asimov**, *La Fundació*. Tr. Sílvia Aymerich. «Clàssics moderns Proa», Editorial Proa, Barcelona.
- Isaac Asimov**, *La segona Fundació*. Tr. Sílvia Aymerich. «Clàssics moderns Proa», Editorial Proa, Barcelona.
- Aldous Huxley**, *Un món feliç*. Tr. Ramon Folch i Camarasa. «Columna jove», 89, Edicions Proa, Barcelona.
- Ursula K. Le Guin**, *Les tombes d'Atuan* (Els llibres de Terramar, II). Tr. Madeleine Cases. «Clàssics moderns Proa», Editorial Proa, Barcelona.
- Ursula K. Le Guin**, *La costa més llunyana* (Els llibres de Terramar, III). Tr. Madeleine Cases. «Clàssics moderns Proa», Editorial Proa, Barcelona.
- J.R.R. Tolkien**, *Gil, el pagès de Ham*. Tr. Carles Llorach. «Clàssics moderns Proa», Editorial Proa, Barcelona.

ENTREVISTA AMB...

— VÍCTOR MORA —

-Any i lloc de naixença:

Barcelona, 1931.

-Llibres de ciència-ficció que heu publicat:

'Barcelona 2080' (Laia), suposo que avui introbable; són relats que es poden considerar tots de CF. 'Els amants del ciberespai' (Thassalia), un recull de relats ('Els amants...', la narració més extensa del llibre, és de CF). 'El parc del terror' (premi Columna jove 1996). D'una manera anecdòtica, a la novel·la 'Entre silencis d'estels i tombes' (Ed. 62) hi ha una part molt petita de CF en una història que passa els anys noranta. Per una sèrie de circumstàncies desafortunades, la novel·la ha estat un fracàs de vendes... Espero que no hi hagi contribuït aquesta petita part de CF (això és broma, és clar).

-Quina és la vostra definició de la ciència-ficció?:

Un gènere per a un públic amb cultura.

-Dins quina línia de la ciència-ficció us inclouríeu?:

Qualsevol m'agrada. La famosa novel·la de **Pedrolo**. Si potser no és excepcional, sí que va servir per a posar una mica més al dia la cultura catalana: va fer parlar de CF gent que sol confondre-la amb la política-ficció (que tampoc no sap què és). I també 'Francina i la providència' de **Rosa Fabregat**, que vaig defensar en un jurat d'un premi; però devia ser l'únic, o la CF devia fer por (el premi tampoc no especificava que fos de CF).

-Quins llibres de ciència-ficció catalans us han agradat especialment?:

'Francina i la providència' de Rosa Fabregat.

-I llibres no catalans?:

Molts. Citaré 'Un món feliç' d'Aldous Huxley, una novel·la filosòfica, però també

de CF, perquè Huxley sí que sabia què és la CF. La vaig llegir de molt jove i em va impressionar força. També citaré 'Fahrenheit 451' de **Ray Bradbury**, que vaig llegir a «Les temps modernes», la revista supercultura de **Jean-Paul Sartre**. 'Solaris' de **Stanislaw Lem**. 'Cor Serpentina', d'un autor rus que ara no recordo. I un llarguíssim etcètera.

-Un títol fonamental que no hagi estat traduït al català:

'Trudno bit Bogom' dels germans **Strugatski** (traduït al castellà com 'Què difícil es ser Dios').

-Quins dels últims films de ciència-ficció us han deixat més bon record?:

'Encontres en la tercera fase'; 'Solaris' de **Tarkovski**; la inoblidable '2001, una odissea de l'espai'. 'Blade Runner', un gran film basat en la novel·la de **Philip K. Dick**...

-Quins temes explotats per la ciència-ficció us interessen més?:

Els viatges interplanetaris.

-Quin invent de la ciència-ficció us ha cridat més l'atenció?:

La teletransportació.

-Quin és el pitjor món imaginat pels escriptors de ciència-ficció?:

N'hi ha més d'un... Però em va impressionar el de 'Fahrenheit 451'. Semblava tan realitzable... Encara ho sembla.

-A quin planeta de ciència-ficció aniríeu a viure? Per què?:

A un planeta paradisiac... Però tot d'una se li veuria el llautó. Aleshores es crearia un moviment de resistència, que triomfaria. Després, se li veuria el llautó. Aleshores, es crearia un moviment de resistència que... (Encara que no ho sembli, sóc més aviat optimista.)

Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

ASSOCIACIÓ D'
ES LLENGUA

ESCRITORS
CATALANES

Canuda, 6, 5è (Ateneu Barcelonès) 08002-BCN

<http://www.geocities.com/Area51/Zone/7461>

Llista de correu: <http://www.onelist.com/subscribe.cgi/scdff>

Impressió: Copiart S.A., Villarroel 81, BCN

Què és la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia?

- La Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia s'ha constituït per l'impuls de la Secció de ciència-ficció de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

- La SCCFF vol agrupar tant els practicants de la CF i la Fantasia en les seves diverses vessants: literatura, còmic, mitjans audiovisuals, etc., com els afeccionats que estiguin d'acord amb el postulat amb que l'ha impulsada la Secció d'escriptors: "Normalitzar la ciència-ficció en l'àmbit de la llengua catalana i normalitzar la llengua catalana en l'àmbit de la ciència-ficció". Per això, la SCCFF treballarà pel coneixement i el reconeixement de la CF, sempre entesa en el sentit més ampli, en tots els àmbits de la nostra cultura.

- La SCCFF neix amb la voluntat de col·laborar amb totes les associacions afins de qualsevol territori i qualsevol dedicació.

- La SCCFF ofereix un espai per al debat, per a la informació, per a la coneixença entre tots els afeccionats. Un butlletí trimestral us posarà al dia de tot el que passi a l'àmbit de la CF i la Fantasia des d'una visió catalana. Unencontre anual us posarà en contacte amb els creadors en diversos àmbits: escriptors, dibuixants, guionistes, científics, etc.

- La SCCFF també vol ser una plataforma de pressió de cara als mitjans de comunicació, editors, distribuïdors cinematogràfics, etc., per a lluitar per tot allò que l'afeccionat voldria aconseguir i no ho pot obtenir sol.

- La SCCFF vol promoure premis literaris de CF i Fantasia, publicar relats, descobrir nous autors, i afavorir totes les iniciatives que proposin els socis.

-La SCCFF és i serà allò que vulgui tothom que s'hi inscrigui.

Omple la butlleta, i tu també seràs protagonista de la SCCFF

Butlleta d'inscripció a la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ Telèfon _____ Fax _____ E-mail _____

Vull inscriure'm a la SCCFF. La quota anual des de gener de 1998 serà de 4.000 ptes.

Estudiants amb carnet jove, 400 ptes anuals.

Indiqueu en aquest cas el centre on estudieu: _____

Faig el pagament en efectiu al moment de la inscripció

Ingresso l'import al compte 2100-0900-99-0208719337 de "la Caixa"

Envieu la còpia de l'ingrés juntament amb la butlleta d'inscripció a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. Canuda, 6, 5è (Ateneu Barcelonès), 08002-Barcelona, fax 412 58 73.

D.L. B-20.354-98
amb la
col·laboració de
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Institut de les Lletres Catalanes